

Aftale om udmøntning af Brexit-reserven til fiskerisektoren

Aftale af 16. december 2021 mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance, Frihed og Grønne, Alternativet og Kristendemokraterne om udmøntning af Brexit-reserven til fiskerisektoren.

EU indgik den 24. december 2020 en Handels- og Samarbejdsaftale med Storbritannien om det fremtidige forhold efter Brexit. Aftalen medfører en gradvis reduktion af visse af de danske fiskekvoter over fem år, i perioden 2021-2025. Aftalen rammer dermed den danske fiskerisektor ved en reduktion af fiskekvoter for de danske fiskere. Der følger heraf et tab af råvaregrundlag for forarbejdningsindustrien og medfølgende konsekvenser for lokalområderne.

Aftaleparterne til nærværende aftale er enige om at fordele ca. 1.272,7 mio. kr. fra EU's Brexit-reserve til fiskerisektoren med henblik på at kompensere fiskerne for reduktion af fiskekvoter og for at hjælpe sektoren og lokalsamfundene til en omstilling til forholdene efter Brexit.

Kompensation for kvoteværditab med grøn top up

Fiskere, der ejer en kvoteandel enten som fartøjskvoteandele eller individuelt omsættelig kvote, bliver væsentligt påvirket af reduktionen af fiskekvoter som følge af Brexit-aftalen. Aftaleparterne ønsker at igangsætte tiltag, der kan afhjælpe de umiddelbare konsekvenser af Brexit-aftalen. For at kompensere de fiskere, der ejer en kvoteandel, etableres derfor en ordning til kompensation for tab af kvoteværdi (1).

Under ordningen kan fiskere med en kvoteandel, der kan dokumentere et tab som følge af Brexit-aftalen, få kompensation for tab af kvoteværdi¹. Aftaleparterne er enige om, at beregningsgrundlaget for tab af kvoteværdi i videst mulig omfang skal basere sig på handelspriserne for kvoter. Der er derfor igangsat en dialog med Kommissionen med henblik på at afsøge mulighederne herfor.

Udmøntningen af kompensationen sker i overensstemmelse med følgende principper:

- 100 pct. for det kvoteværditab, der ligger under 2 mio. kr.
- 90 pct. for det kvoteværditab, der ligger fra 2 mio. kr. og op til 7,5 mio. kr.
- 80 pct. for det kvoteværditab, der ligger fra 7,5 mio. kr. og op til 30 mio. kr.
- 75 pct. for det kvoteværditab, der ligger over 30 mio. kr.

¹ En eventuel fremtidig tilsvarende strukturel opjustering af kvoterne skal håndteres særskilt politisk under hensyntagen til, at fiskerne er kompenseret for den strukturelle nedjustering som Brexit har medført.

Grøn top up

Aftaleparterne ønsker at stimulere en grøn omstilling af fiskeriet. Den enkelte fisker kan derfor tildeles en ekstra top up på 10 pct., dog maksimalt op til 100 pct., hvis fiskeren ved ansøgning om kompensation vedlægger en handlingsplan, hvori det beskrives, hvordan 15 pct. (dog 10 pct. for kvoteværditab over 30 mio. kr.) af den samlede kompensation vil understøtte en grøn omstilling af fiskeriet, f.eks. ved investering i mere selektive eller skånsomme redskaber.

Kompensation for tabt omsætning

De fiskere, der ikke ejer en kvoteandel, berøres på lige fod af reduktionen af fiskekvoter som følge af Brexit-aftalen. For at kunne støtte alle berørte fiskere, er aftaleparterne enige om at oprette en ordning til kompensation for tab af omsætning fra 1. januar 2021 til 31. marts 2021 (2).

Derudover er aftaleparterne enige om at oprette en de minimis-ordning (3), hvor fiskere kan modtage op til 223.500 kr. (30.000 EUR) i kompensation for tabt omsætning i den resterende del af 2021.

Aftaleparterne er enige om at undersøge mulighederne for, inden for rammerne af Brexit-reserven, at finde en model for at kompensere fartøjer, der fisker i norsk farvand i Nordsøen, i det tilfælde at de også bliver hårdt ramt direkte eller indirekte af Brexit-aftalen som følge af lavere relative kvoter end tidligere.

Kompensation til forarbejdningsindustrien

For at hjælpe forarbejdningsindustrien i en omstilling til forholdene efter Brexit er aftaleparterne enige om at oprette en kompensationsordning for tabt omsætning målrettet forarbejdningsindustrien (4). Formålet med ordningen er at støtte forarbejdningsindustrien, mens produktionen omlægges, nye leverandører findes, eller nye markeder afsøges. 35 pct. af kompensationen gives som en grøn top up, der betinges af, at virksomheden forpligter sig til at foretage investeringer til grøn omstilling af produktionen.

Strukturtilpasning af fiskeriet

For at sikre fortsat balance mellem fiskerikapacitet og fiskerimuligheder oprettes en ordning til strukturtilpasning af fiskeriet (5). Ordningen giver mulighed for at støtte fiskere, der ønsker at træde ud af fiskeriet.

Strukturtilpasningen gennemføres som en ophugningsordning, hvor fartøjsejeren får støtte til den fysiske ophugning af fartøjet og får udbetalt et beløb svarende til værdien af fartøjet. Værdien forventes opgjort som fartøjets forsikringssum fratrukket selvriskoen. Fartøjerne prioriteres efter højeste antal havdage.

Støtte til ophugning af fiskefartøjer kan ikke kombineres med anden støtte til samme fartøj under Brexit-reserven.

Bæredygtig kystfiskerordning

Aftalepartierne ønsker, at de vigtigste kvoter i kystfiskerordningens fastholdes på det niveau, der var gældende før Brexit-aftalen. Der afsættes derfor en pulje under ophugningsordningen til opkøb af andele af de vigtigste kvoter, der er reduceret som følge af Brexit-aftalen. Kvoterne overføres til kystfiskerordningen. Med henblik på at sikre mod overkompensation vil der kunne være begrænsninger for, hvilke andre kompensationsordninger medlemmer af kystfiskerordningen vil kunne søge.

Udvikling i lokalområderne

Aftaleparterne ønsker at bidrage til beskæftigelsen i de berørte regioner og lokalområder. Der afsættes derfor midler til en øget beskæftigelsesindsats til medarbejdere inden for fiskerisektoren, der er

afskediget som en konsekvens af Brexit-aftalen (6). Beskæftigelsesindsatsen etableres som en pulje, der kan søges af jobcentrene til opkvalificeringsindsatser og jobrettede tiltag.

Aftaleparterne ønsker at fastholde fokus på balancen mellem land og by. Der afsættes derfor midler til indsatser, der understøtter virksomheder, lokale ildsjæle og udviklingsprojekter i kyst- og landområder (7). Midlerne udmøntes under de Lokale aktionsgrupper (LAG). Støtten fra Brexit-reserven afgrænses til projekter, der kan godtgøre en påvirkning af Brexit på virksomheder og lokalsamfund.

Nedsættelse af en fiskerikommission

Aftaleparterne er enige om at nedsætte et ekspertudvalg for fiskeri til udarbejdelse af forslag til løsning af fiskeriets strukturelle, økonomiske og miljømæssige udfordringer efter Brexit. Udvalget skal komme med anbefalinger til, hvordan fiskeriet kan udvikles til et stærkt og bæredygtigt og økonomisk robust erhverv, der kan bidrage til Danmarks og EU's økonomi, beskæftigelse i Danmarks fiskeriafhængige områder, klimamål, havstrategi og økosystembaserede havplan. Aftalekredsen forelægger et udkast til kommissorium inden udgangen af første kvartal 2022.

Indsats for afsætningsfremme af fiskeprodukter

Aftaleparterne er enige om, at der skal være fokus på nye eksportmuligheder relateret til fisk og skaldyr. Indsatsen skal ske i tæt samarbejde mellem erhvervet, Fødevareministeriet og ambassaderne rundt omkring i verden.

Dansk fisk er en råvare i verdensklasse, som mange flere danskere skal have mulighed for at nyde og få smag for. Fødevareministeriet har derfor fokus på at oplyse om, at fisk er en sund og vigtig spise, der indeholder vigtige næringsstoffer, og at fisk bør indgå i en sund kost.

Øvrige bemærkninger

Ud over indsatserne beskrevet ovenfor afsættes der midler til fiskerikontrol (8), så Fiskeristyrelsen kan imødekomme de nye krav til IT-understøttelse, data og nye kontrolforanstaltninger, som følger af Brexit-aftalen. Der afsættes desuden midler til administration af ordningerne (9). Midlerne til IT og administration afspejler aftaleparternes ønske om, at kompensationen udbetales til de berørte virksomheder hurtigst muligt.

De enkelte ordninger er afhængige af, at de kan godkendes af Kommissionen i forhold til statsstøttere reglerne og den fælles fiskeripolitik. Derudover skal alle støttemodtagere dokumentere, at de er ramt økonomisk af Brexit, og støtten må ikke anvendes på en måde, der bryder formålet med EUs fælles fiskeripolitik. Såfremt dialog med Kommissionen afføder bemærkninger med væsentlige konsekvenser for aftalens indhold, inddrages aftalekredsen.

Midlerne skal være udmøntet inden udgangen af 2023. Af hensyn til at kunne sikre afløb for midlerne inden 2023 vil der kunne foretages omfordelinger inden for programmets rammer, hvis der viser sig at være underansøgning eller overansøgning på enkelte ordninger.

Aftaleparterne er enige om, at parterne mødes såfremt, der er ikke-forbrugte midler. Aftaleparterne er i den forbindelse enige om, at ikke-forbrugte midler afsat til kompensation af fiskerne i videst muligt omfang skal anvendes i overensstemmelse med hovedformålet om kompensation til berørte fiskere, men vil være genstand for drøftelse blandt aftaleparterne.

Den nærmere fordeling af midler fremgår af tabel 1.

Tabel 1
Fordeling af midler

Indsats	Beskrivelse	Mio. kr.
1. Kompensation for tab af kvoteværdi	Kompensation til kvoteandelsejere for tab af kvoteværdi.	840,8
2. Kompensation for tabt omsætning 1. kvartal 2021	Kompensation for tab af omsætning fra 1. januar 2021 til 31. marts 2021 .	25,0
3. De minimis-støtte til fiskerfartøjer	De minimis-ordning, hvor der kan ydes op til 223.500 kr. i supplerende kompensation for tabt omsætning for den del af 2021, der går ud over 1. kvartal.	10,0
4. Kompensation til Forarbejdningsindustrien	Kompensation til forarbejdningssektoren, der muliggør en omstilling, så produktionen kan omlægges, nye leverandører findes, eller nye markeder afsøges.	40,0
5. Ophugning	Strukturtilpasning af fiskeriet mhp. at sikre balance mellem fiskerikapacitet og fiskerimuligheder.	204,4
6. Beskæftigelsesindsats	Beskæftigelsesindsats målrettet medarbejdere inden for fiskerisektoren, der er afskediget som følge af Brexit-aftalen.	20,0
7. Lokale Aktionsgrupper	Støtte til indsatser, der understøtter virksomheder, lokale ildsjæle og udviklingsprojekter i kyst- og landområder.	30,0
8. Fiskerikontrol	Midler til at imødekomme nye krav til IT-understøttelse, data og fiskerikontrol, som følge af Brexit-aftalen.	66,5
9. Fiskerikommission	Fiskerikommission, der skal se på fiskeriets fremtidige rammer efter Brexit.	5,0
10. Teknisk bistand	Midler til administration.	31,0
I alt		1.272,7